

Til beslutningsforslag nr. B 23. Betænkning afgivet af miljø- og planlægningsudvalget den 23. maj 1986

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om naturbeskyttelse og naturgenopretning

[af Lone Dybkjær (RV) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i en række møder. I forbindelse hermed har miljøministeren skriftligt besvaret en række spørgsmål.

Ministeren har givet udvalget en samlet redegørelse om naturbevaring og friluftsliv (jfr. alm. del – bilag 442), hvori det bl.a. fastslås, at ministeriet som led i realiseringen af en samlet naturpolitik i perioden 1987–92 vil tage en række initiativer:

- opprioritering af naturovervågning i samarbejde med en række myndigheder og organisationer,
- forelæggelse for folketinget af en handlingsplan for marginale jorder inden udgangen af februar 1987,
- forslag til en styrket miljøbeskyttelse af vådområder,
- forbedrede retningslinjer for drift af stats-ejede arealer med hensyn til effektiv vedproduktion, fredning og friluftsliv,
- vurdering af behovet for naturreservater på baggrund af en rapport, der udkommer i maj 1986,
- øget oplysning om naturforståelse igennem et samlet forslag til informationsaktiviteter,
- forsøg med »lokale udvalg« for naturområder,
- vurdering af behovet for udvidelse af lov om erhvervelse af fast ejendom til fritidsformål til at omfatte støtte til naturforvaltning, naturforståelse og friluftsliv,
- forbedring af muligheden for at holde hytteferie,

- samarbejde med natur- og friluftorganisationer om naturovervågning og -oplysning samt naturbevaring og -genopretning,
- strukturudvalg vedrørende en centralstyrelse til varetagelse af skov-, friluftsliv- og naturopgaver.

Målsætningen for en samlet naturpolitik er at forstærke miljøinteresserne i den fremtidige udvikling på en måde, der tilgodeser kommende generationer og ikke at lave reservater, der er utilgængelige for mennesker. For at denne målsætning kan opfyldes, er det nødvendigt, at udnyttelsen af naturen sker således, at adgangen til og beskyttelsen af naturen afvejes løbende over for hinanden. Målsætningen vil være en fremadrettet naturindsats i stedet for den traditionelt reparerende og bevarende. Derfor skal der fastlægges rammer, der kan sikre udviklingen i det åbne land.

Ministeren har gjort udvalget opmærksom på, at ressortfordelingen mellem ministerierne ifølge grundloven henhører under statsministeren.

Ministeren har oplyst, at redegørelsen er udformet under hensyn til beslutningsforslagets intentioner, og således at de 4 hovedelementer heri vil være retningsgivende for det videre arbejde i ministeriet med naturbeskyttelse og -genopretning.

Ministeren har i forbindelse hermed endvidere givet tilsagn om en særlig gennemgang af administrationen af naturfredningslovens § 43, således at den kan indgå i den redegørelse til miljø- og planlægningsudvalget, som ministeren har givet tilsagn om.

På denne baggrund indstiller et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) beslutningsforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1 og 5 stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (de frie demokraters medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved 2. (sidste) behandling.

Ændringsforslag

Til teksten

Af et *mindretal* (RV), tiltrådt af et *flertal* (S, KF, V, SF og KrF):

1) I indledningen ændres »folketingsårene 1985-86 og 1986-87« til: »folketingsåret 1986-87«.

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (S):

2) I nr. 2 tilføjes efter 1. pkt. som nye punktnummer:

»Administrationen af naturfredningslovens § 43 gennemgås, og på grundlag heraf ændres bestemmelsen til at udgøre en egentlig forbudsbestemmelse. Samtidig udvides reglen til at omfatte småbiotoper, der er livsvigtige for dyre- og planteliv.«

3) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. Der indføres naturpligt på de arealer, der varigt ønskes genskabt i en naturtilstand. Naturpligt pålægges også som beskyttelseszoner langs vandløb, søer, skove og andre biotoper, der ønskes beskyttet.«

4) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»02. For de jorder, der udgår af intensiv landbrugsdrift, fastlægges, at den fremtidige anvendelse skal ske efter en samlet planlægning, hvor hensynet til genopretning af en rig og alsidig natur

indgår med størst vægt. Også for de arealer, der fremover bruges til anden landbrugsdrift.«

Af et *mindretal* (RV), tiltrådt af et *flertal* (S, KF, V, SF og KrF):

»5) Efter nr. 4 indsættes som nyt afsnit:

»Folketinget opfordrer desuden regeringen til inden udgangen af februar 1987 at give folketingets miljø- og planlægningsudvalg en redegørelse om arbejdet med ovenstående 4 områder.«

Bemærkninger

Til nr. 2 og 3

Ændringsforslagene, der hænger nøje sammen, tilsigter varigt at kunne fastholde og udvide småbiotoperne som naturområder, der kan skabe en beskyttelseszone mellem den intensivt dyrkede landbrugsjord og bl.a. vandløb og skove. Den aktuelle forvaltning af områder omfattet af naturfredningslovens § 43 har jævnlige været genstand for en indgående kritik fra miljøorganisationernes side. Hertil kommer, at det forhold, at de helt små biotoper som f.eks. vandhuller, hvis arealer er ca. 500 m², er holdt uden for bestemmelsen. Dette forekommer så meget desto mere uheldigt, da sådanne områder typisk er levested for fredede paddearter. Det er forslagsstillernes tanke, at vandhuller med arealer under 100 m² holdes uden for regulering.

Til nr. 4

Som angivet i ministerens redegørelse til folketinget om marginale jorder og miljøinteresser af 29. november 1985 skønnes, at mellem 200.000 og 400.000 ha landbrugsjord af ringe bonitet vil udgå. Beslutningsforslaget regner selv med, at et samlet areal på op til 500.000 ha vil udgå af landbrugsproduktionen over en 20-årig periode. For at fastholde, at disse arealer ikke igen indgår i en økologisk ubalanceret anvendelse, er en planlægning absolut påkrævet. (Der henvises i øvrigt til beslutningsforslagets bemærkninger under forslagens nr. 2).

Folketingets vedtagelse den 23. januar 1986 af den af Dagmar Mørk Jensen (RV) stillede dagsorden indebærer, at der umiddel-

bart er tilvejebragt en vis sikkerhed for, at jord, der ikke er i omdrift, ikke kan inddrages. Dermed er der skabt en mulighed for rimelige tidsrammer for en planlægning, med dagsordenens krav om fremlæggelse af en samlet strategi for arbejdet med marginaljordsområdet. Det må således påregnes, at

det herefter er omkring 1½-2 år, der kan medgå til registrering og planlægning. Planlægningen skal bl.a. omfatte jorder, der kan betegnes som marginal-agre, hvorved forstås landbrugsjord, der udgår af almindelig drift som følge af konjunkturudviklingen, bortfald af tilskud og restitutioner m.v.

Ahlmann-Ohlsen (KF) Fischer (KF) Lis Aaltonen (KF) Helge Adam Møller (KF)

Bente Nielsen (V) Sønderby (V) Maisted (FD) Steffensen (KrF) fmd.

Hans Hækkerup (S) Camre (S) Erik Holst (S) Tove Lindbo Larsen (S)

Henning Nielsen (S) Løvig Simonsen (S) Margrete Auken (SF) nfmd.

Leif Hermann (SF) Lone Dybkjær (RV)

Partierne CD, VS og FP havde ikke medlemmer i udvalget.